

REGERINGEN

Kulturdepartementet

Regeringsbeslut 2

2014-10-30

Ku2014/1779/KA

Riksarkivet
Box 12541
102 29 Stockholm

Uppdrag till Riksarkivet att utreda förvaringen av överlämnade handlingar

Regeringens beslut

Regeringen uppdrar åt Riksarkivet att utreda förvaringen av allmänna handlingar som har överlämnats till enskilda organ från statliga myndigheter enligt lagen (1994:1383) om överlämnande av allmänna handlingar till andra organ än myndigheter för förvaring (överlämnandelagen).

Bakgrund

Överlämnandelagen trädde i kraft den 1 januari 1995. Sedan dess har statliga myndigheter som har fått regeringens tillstånd att överlämna allmänna handlingar och de enskilda organ som förvarar handlingarna förtecknats i en bilaga till förordningen (1994:1495) om överlämnande av allmänna handlingar till andra organ än myndigheter för förvaring (överlämnandeförordningen). I dag finns 41 statliga myndigheter och 111 enskilda organ upptagna i bilagan.

Av promemorian Överlämnande av allmänna handlingar för förvaring (Ds 2014:34) framgår att Riksarkivet funnit att bilagan innehåller felaktigheter och att cirka hälften av de enskilda organ som finns upptagna där inte är korrekt angivna. Orsaken till att bilagan inte på ett riktigt sätt återger verkliga förhållanden kan i huvudsak förklaras med att de enskilda organ som anges i bilagan har

- ändrat sin firma,
- återlämnat handlingar till staten men inte tagits bort från bilagan, eller
- genomgått strukturförändringar som har medfört att allmänna handlingar överförts till och förvaras hos nya organ utan att regeringen har underrättats.

Därutöver har Riksarkivet konstaterat att det i vissa fall finns bristfälliga uppgifter om vilka allmänna handlingar det är som har överlämnats och som förvaras hos enskilda organ.

De uppräknade bristerna medför bl.a. att allmänhetens möjlighet att ta del av allmänna handlingar försvåras, och att möjligheten att utöva tillsyn över de organ som förvarar handlingar begränsas. För att komma till rätta med problemen föreslås i nämnda promemoria att nuvarande regelverk ses över och tydliggörs. Det föreslås också att möjligheterna att utöva tillsyn över de organ som förvarar allmänna handlingar utökas. Enligt förslaget ska nuvarande överlämnandelag ersättas av en ny lag som ska börja gälla den 1 juli 2015. Den nuvarande regleringen föreslås gälla övergångsvis fram till och med den 31 december 2016.

Att en översyn av lagstiftningen görs är emellertid inte tillräckligt. För att komma till rätta med de brister som finns behöver också utredas var allmänna handlingar från statliga myndigheter som redan har överlämnats förvaras i dag. Det bör vidare utredas om de organ som förvarar handlingarna fortfarande har behov av att förvara dessa, eller om handlingarna kan återlämnas till staten.

Riksarkivet ska enligt 7 och 8 §§ arkivlagen (1990:782) utöva tillsyn över de enskilda organ som förvarar allmänna handlingar från statliga myndigheter enligt överlämnandelagen. Riksarkivet får också, enligt överlämnandeförordningen, meddela föreskrifter om verkställigheten av lagen. Riksarkivet framstår därför som väl lämpad att genomföra utredningen och besluta om de närmare formerna för dess genomförande.

Närmare om uppdraget

Riksarkivet ska utreda var allmänna handlingar som har överlämnats från statliga myndigheter enligt överlämnandelagen finns i dag. I uppdraget ska också ingå att utreda vilka enskilda organ som vill återlämna allmänna handlingar till staten. I dessa fall ska Riksarkivet verka för att träffa en överenskommelse om återlämnande. Ett enskilt organ som återlämnar handlingar ska enligt 9 § överlämnandelagen ersätta Riksarkivet för myndighetens kostnader för den fortsatta förvaringen av handlingarna.

Därutöver ska Riksarkivets uppdrag omfatta att utreda vilka enskilda organ som efter den 31 december 2016, då nuvarande regelverk föreslås upphöra att gälla, behöver ha tillgång till överlämnade handlingar för att kunna bedriva sin verksamhet. Om ett sådant behov finns ska Riksarkivet, i samråd med det enskilda organet, till regeringen föreslå en sista lämplig tidpunkt då handlingarna ska återlämnas till staten. De närmare formerna för uppdragets utförande bestäms av Riksarkivet.

Uppdraget ska redovisas löpande dels när underlag för beslut till ändring av bilagan till överlämnandeförordningen finns, dels när tidsfrister för förvaring kan föreslås. Riksarkivet ska under arbetets gång samråda med och hålla Regeringskansliet (Kulturdepartementet) informerat om hur uppdraget fortskrider. Uppdraget ska slutligt redovisas senast den 31 december 2016.

Kostnaden för uppdraget ska finansieras inom Riksarkivets befintliga anslag.

På regeringens vägnar

Alice Bah Kuhnke

Emma Alskog

Kopia till

Justitiedepartementet/L6